

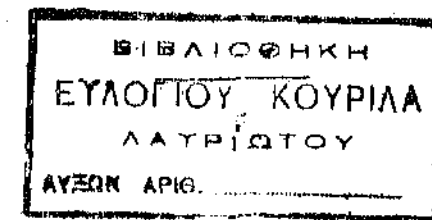
ΕΣΤΙΑ

ΤΟΜΟΣ ΕΒΔΟΜΟΣ

1879

[ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ—ΙΟΥΝΙΟΣ]

ΤΙΜΑΤΑΙ ΦΡ. 6.—ΔΕΔΕΜ. ΦΡ. 8.

ΑΘΗΝΗΣ

Γραφείον της 'Εστίας: 'Οδός Σταδίου, 6.

1879

ἘΣΤΙΑ

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΗΝ

Τόμος ἑβδομὸς

Πεντηκστή ἑβδομάς: Ἐ. Ἑλλάδα φ. 10, ἡντὴ ἀλλοδαπή φ. 20.—Αἱ συνδρομαὶ ἔρχονται ἐπὶ 18 Φεβρουαρίου 1879
1 ταχυκρινὸν ἐκαστοῦ τεύχους καὶ εἰς ἐκείνου—Γραφεῖον τῆς Διοικήσεως: Ὁδὸς Σουφλίου, 6.

18 Φεβρουαρίου 1879

ΣΦΡΑΓΙΣ ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΤΟΥ ΠΟΛΕΜΟΥ
ἐπὶ ἐπανατάξεως.

ΛΟΥΚΗΣ ΔΑΡΑΣ
Αὐτοβιογραφία γέροντος Χίου.
Ἐπιόλιον 181 σελ. 88.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ζ΄

Ὅποια ἦσαν κατ' ἐκείνην τὴν ἐποχὴν τὰ ταξείδια δὲν γνωρίζουσιν οἱ παιδιόθεν συνειδίξαντες διὰ τοῦ ἀτμοῦ νὰ διατρέχωσι γῆν καὶ θαλάσσης. Μόνον ἐπὶ τοῦ Αἰγαίου πελάγους μας, ὁ μὴ δυνάμενος νὰ περιμένῃ ἐπὶ δεκαπέντε ἡμέρας τὸ ἀτμόπλοιο, ἀναγκάζεται καὶ σήμερον ἔτι νὰ ἐκτιθηται εἰς περιπλανήσεις ἡμοίας πρὸς τὰς τοῦ Ὀδυσσεύς καὶ τῶν συντρόφων του. Ἄλλ' ἐπὶ τέλους σήμερον καὶ τῆς μᾶλλον ἀποκέντρο νήσου ὁ κάτοικος δὲν εἶναι τῶν ἀνέμων αἰώνιος δοῦλος. Ἄν ἔχη τὴν ὑπομονὴν τὸ ἀτμόπλοιο θὰ ἔλθῃ. Τότε ἀτμόπλοιο δὲν ἐγνωρίζετο. Ὁ οὐρανὸς μας δὲν εἶγεν εἰσέτι ὄσφρανθῆ γαιανθεάκων καπνόν, τὰ δὲ κύματά μας ἦσαν παρθένα ἀπὸ πυροσκάφων μαστίγωνται.

Ὁ ἄνεμος ἔπνεεν ὕβριος, ὅτε ἀπεπλεύσαμεν ἐκ Μυκόνου, ἀλλὰ μετ' ὀλίγον ἔπεσε καὶ ἐπῆλθε παντελής ννεμία. Ἐπὶ ὥρας καὶ ὥρας ἐβλέπομεν ἀκινήτους ἐνώπιόν μας τῆς Σύρου τοὺς βράχους, μὲν δὲ διὰ δύο βαρέων κωπῶν κινούμεντες ἀνεπαίσθητως τὸ βαρὺ σκάφος μας. Ἐπὶ τέλους μετὰ τὴν δύσιν τοῦ ἡλίου ἠγέρθη ὁ ἄνεμος καὶ τὰ ἱστία ἐρρυτιδώθησαν ἄλλ' ἔπνεεν ἐκ Νότου καὶ μᾶς ὤθησε πρὸς τὴν Ἄνδρον, ὅλην δὲ τὴν νύκτα ἐλοξοδρομήσαμεν προσπαθοῦντες νὰ πέσωμεν ὑπὸ τὸ Σούνιον. Τὴν ἐπιούσαν κατωρθώσαμεν μετὰ κόπου νὰ προσορμισθῶμεν εἰς Πειραιᾶ πρὸς προμήθειαν ὕδατος.

ΤΟΜΟΣ Ζ΄—1879.

Ὅταν μετὰ ἔτη ἐπανείδον τὸν λιμένα τοῦ Πειραιῶς πόσον μοῦ ἐφάνη μικρὸς! Τότε ἦτο ἀπέραντος, διότι ἦτο ἔρημος. Τὰ πλοῖόν μας καὶ δύο μικρὰ ἀλιευτικὰ πλοίαρκα ἐκινούνητο μόνον ἐπὶ τῆς ἐκτάσεως τῶν ἡσυχῶν ὕδατων του. Ἐκεῖ ὅπου σήμερον ὑψοῦται ἡ μαρμάρινος προκυμαία του, ἡ θάλασσα προχωροῦσα ἀνεπαύετο ἐπὶ βράχων γυμνῶν. Ἐκεῖ ὅπου ἐξαπλοῦται σήμερον πόλις ἀμμάζουσα καὶ μεγάλη ἐργοστάσια μὲ τὰς ὑψηλὰς καπνοδόχους των, δὲν ἐβλεπες ἡ ἀγονον γῆν καὶ εἰκόνα ἐρημώσεως. Μία μόνον ἐπὶ τῆς ἀκτῆς ἐτοιμόρροπος οἰκία ἀπεκαθίστα ἔτι μᾶλλον αἰσθητὴν τὴν ἔλλειψιν ζωῆς καὶ κινήσεως. Ἐπολιορκούντο τότε ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων αἱ Ἀθῆναι, ἀλιγάριθμον δ' ἀπόσπασμα ἐπιλοφόρων κατεῖχε τὴν ἡρειπωμένην εἰς Πειραιᾶ οἰκίαν. Δὲν ἠκούσαμεν μακρόθεν πυροβολισμούς, οὔτε εἶδομεν ἄλλο σημεῖον πολέμου ἢ τὴν στρατιωτικὴν ἐκείνην τοῦ Πειραιῶς κατοχὴν. Ἄγριος ὁ πόλεμος! Δὲν ἐξευγενίζει τὸν ἄνθρωπον. Δὲν μᾶς ἐβλαψαν οἱ στρατιῶται ἐκεῖνοι οὔδὲ μᾶς παρεμπόδισαν, ἀλλ' εἶδον εὐχαρίστως τὸ πλοῖόν μας ἀπομακρυνόμενον τῆς ἀκτῆς. Βίχην ὠμόν τι ἡ παρουσία των ἐνέπνεε φόβον καὶ αὐτὸς ὁ χαιρετισμὸς των.

Τὴν τρίτην ἡμέραν ἀπὸ τῆς ἐκ Μυκόνου ἀναχωρήσεως ἐλλυμενίσθημεν εἰς Σπέτσας, διότι ὁ ἄνεμος ἐμπόδιζε νὰ εἰσπλεύσωμεν εἰς τὸν κόλπον τοῦ Ναυπλίου. Ὁ πλοίαρχος ἀπέβη εἰς τὴν πόλιν. Βαρυνθέντες τὴν ἐντὸς τοῦ πλοίου στενοχωρίαν ἀπέβημεν καὶ ἡμεῖς, ὅπως λάθωμεν τὴν εὐχαρίστησιν νὰ πατήσωμεν ξηράν. Ἐκαθήμεθα ἐπὶ πετρῶν παρὰ τὴν τελευταίαν τῆς πόλεως οἰκίαν, ἡμεῖθα δὲ ὅλοι σιωπηλοὶ βλέποντες τὸν πατέρα μου κατηφῆ. Δὲν τὸν εἶχον ποτὲ ἴδει τοσοῦτον καταβεβλημένον. Ἐβραίνετο πάσχων, ἀλλὰ δὲν παρεπονέετο. Ἐβράτει μόνον τὴν κεφαλὴν μὲ τὴν χεῖρα καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ του ἦσαν βαρεῖς.

Ἦμεθα μόνον ἐκεῖ, ἀλλ' ἐβλέπομεν παρέκει ἐπὶ τῆς ἀκτῆς τῶν κατοίκων τὴν κίνησιν.

Ὁ λιμὴν ἦτο πλήρης πλοίων, ἡ δὲ λέμβος μας δεμένη διὰ σχοινίου ἐπὶ τῶν βράχων ἐπερίμενε κενὴ τοῦ πλοίαρχου τὴν ἐπιστροφὴν. Πῶς τοὺς ὀφθαλμούς ἐπ' αὐτῆς προσηλωμένους ἐσεπτόμην τί θὰ γίνωμεν ἂν ὁ πατήρ μου ἀσθενῆσῃ, καὶ ἐνθυμούμην τὸν πύργον μας καὶ τὸν

χον επιτύχει, ήρχιζε δὲ νὰ τηλεγραφεῖ κατὰ νέαν τινὰ ἀρχήν, τὴν τῆς δονήσεως, καὶ νὰ πιστεύη ἑαυτὸν πρῶτον τότε φορᾶν: «Οὐδέποτε διεννοούμενη, ἔλεγεν, ἐπιπέδου ἐπιδοξίαι τινὰ». Καὶ ὅμως ἀπέτυχεν ἐν τινι σπουδαίῳ πειράματι τοῦ διπλοῦ λεγομένου συστήματός του, δι' οὗ ἤθελε νὰ κατορθώσῃ νὰ διαβιβάσῃ δι' ἐνός καὶ τοῦ αὐτοῦ σύρματος δύο συγχρόνως τηλεγραφήματα. Μετὰ τὴν ἀποτυχίαν τοῦ δὲ ταύτην καταλιπὼν τὴν Βοστόνα ἦλθεν εἰς Νέαν Ἰόρκην καταβεβλημένος εἰς τὸ ἔπακρον. Ἀλλ' ἐν τῇ Νέᾳ Ἰόρκῃ ἀνέλαμψαν ἴσα ἴσα αἱ ἐπιτυχίαι αὐτοῦ καὶ ἔδραμε τὸν καρπὸν τῶν μακρῶν καὶ μετὰ μεγίστης καρτερίας γενόμενων ἐργασιῶν αὐτοῦ. Ὁ Ἐδισον ἔχει ἰδιόχουσαν τινὰ εὐφυίαν δι' ἧς ἐν οἴῳ δῆποτε μηχανισμῷ εὐρίσκει εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς τὴν πρῶτην αἰτίαν, καὶ ὡς ἐάν ἡ αἰτία αὕτη ἦτο ὑπεράνθρωπον τι πνεῦμα ἐν εἰρητῇ κεκλεισμένον δέσμιον, ζητεῖ νὰ τὸ ἀνακουφίσῃ εἴτε λύων τὰ δεσμά του πάντα, εἴτε τοὐλάχιστον χαλαρώνων αὐτὰ ὅσον οἶόν τε. Τὸ πνεῦμα τοῦτο τότε εἶνε ἀγαθὴ τις Μοῖρα, ἧτις εὐγνωμονοῦσα τῷ Ἐδισον διὰ τὴν εὐεργεσίαν του ταύτην, τῷ παρέχει τὴν φήμην καὶ τὴν εὐτυχίαν.

Ἐλαβε λοιπὸν τριάκοντα καὶ πέντε διπλώματα δι' ἐφευρέσεις ἀναφερομένας εἰς τοὺς λεγομένους χημικούς καὶ αὐτοματικούς τηλεγράφους, ὡς καὶ διὰ τὴν εὐρεσίαν τρόπου διαβιβάσεως διπλῶν καὶ τετραπλῶν συγχρόνων τηλεγραφημάτων δι' ἐνός σύρματος, τριάκοντα ὡς καὶ διὰ τὴν τηλεγραφικὴν ἐγγράφωσιν καὶ ὡς καὶ διὰ βελτιώσεις μέρους τινός τῆς συνήθους συσκευῆς τοῦ Μόρσου. Τὸ διπλοῦν λεγόμενον σύστημα, ὡς εἶδομεν, κατ' ἀρχάς ἐγένετο καταγέλαστον. Ἀλλ' οἱ ἀπιστοῦντες, ἔτυχον μετ' οὗ πολὺ τῆς εὐκαιρίας νὰ ἴδωσι διὰ τοῦ τετραπλοῦ συστήματος τέσσαρα συγχρόνως τηλεγραφήματα δι' ἐνός καὶ τοῦ αὐτοῦ σύρματος διαβιβαζόμενα. Ὁ δ' ἐφευρετὴς ἠμῶν σήμερον περὶ ἑξαπλοῦ τοιούτου συστήματος.

Μυθώδης σχεδὸν εἶνε ἡ εὐδοκίμησις τοῦ πρώτου παλιτελήτου. Μεγάλῃ τις Ἀμερικανικῇ Ἐταιρίᾳ λέγεται, ἐπιπέδου παρ' αὐτοῦ ἀντιεκατονακισχιλίων δολλαρίων τὸ τηλεφῶνον αὐτοῦ καὶ τίς οἶδε πόσον τὴν ἐφεύρεσιν τῆς τετραπλῆς διαβιβάσεως κτλ. κτλ. Λέγεται δὲ ὅτι ἐκ τῆς ἐκθέσεως τοῦ φωνογράφου εἰσπράττει καὶ ἑβδομάδα πεντακάσια δολλάρια.

Ἐκ τοῦ μακροῦ καταλόγου τῶν ἐφευρέσεων τοῦ Ἐδισον μίαν μόνον θέλει νὰ ἴδωμεν κατὰ πάντα εὐδοκίμησάν καὶ μὴ ἀποφέρουσαν κέρδη. Ἀλλ' ἔδραμῃσεν ὅμως καὶ οὐκ ὀλίγα εἰς ἐρεῖνας καὶ πειράματα, τετρακοσίας χιλιάδας δολλαρίων, περὶ τὰ δύο καὶ ἡμισυ περίπου ἑκατομμύρια ὄψεως ἡμῶν. Ἐν Νιούμαρκ εἶχεν ἐργαστήριον ἐν ᾧ εἰργάζοντο τριακάσιοι ἐργάται, ἐν τῇ πόλει

δὲ ταύτην ἠμεροσάστο κατὰ πρῶτον τακτικῶς τῶν μαθημάτων τῆς χημείας καὶ ἐνομφεθῆ. Τῷ δὲ 1876 πωλήσας τὸ ἐργαστήριόν του ἦλθε καὶ κατοίκησεν ἐν Μένλῳ Πάρκ.

Ὡρα εἶνε ἤδη νὰ εἰπωμεν καὶ περὶ τοῦ ἀνορθοῦ.

Τὸ Μένλο Πάρκ εἶνε ἐκ τῶν νεωτάτων σταθμῶν τῆς σιδηροδρομικῆς γραμμῆς τῆς Πενσυλβανίας ἐν τῇ Νέᾳ Γερσέη, μίαν ὥραν ἀπέχον δι' ἀμαξίης ἀπὸ τῆς Νέας Ἰόρκης. Εἶνε δὲ ἀπλοῦν χωρίον ἔχον ἡμίσειαν δωδεκάδα οἰκίων χρώματος ὑποκιτρίνου, κατὰ τᾶλλα δὲ κοινοτάτων. Ἡ οἰκία τοῦ Ἐδισον εἶνε μία τῶν καλύτερων, περιέχουσα πᾶσαν οἰκητικὴν εὐκολίαν, ἀλλ' ἀνευ τινός ἐξωτερικῆς λαμπρότητος. Ὁ κατὰ πρῶτον ἐρχόμενος ἐνταῦθα μόνον καταβιάσας τῆς σιδηροδρομικῆς ἀμαξίης, ἧτις παρεούθις ἀπέργετῃ, σταθεῖς πρὸ τῆς οἰκίας ταύτης ἐκπλήσσειται διὰ τὸ ἥσυχον αὐτῆς. Οὐδὲν ἄλλο ἀκούει ἢ τὸν βόμβον τῶν μελισσῶν καὶ ἀναπνέει γλυκεῖαν αἶσαν ἐλαφρῶς κυρτοῦσαν τὰς κορυφὰς τῶν περὶ τῆς ὑψηλῶν γόρτων.

Τὸ ἔδαφος εἶνε ἐπικλιπνὸς ὀπίσω τοῦ σταθμοῦ μέχρι λειμῶνός τινος, ἐμπροσθεν δὲ ἀνυψοῦται ἀποτόμως. Παρὰ τὴν κορυφὴν μακροῦ λόφου ὀλίγον ἀπωτέρω τῶν οἰκιῶν, ἐντὸς αὐτῆς ἀδένδρου φαίνεται ξύλινόν τι διωροφον οἰκοδόμημα μετὰ ἐξώστου. Βλέποντες εἰς αὐτὸ βεβαίως θὰ νομίσῃ ὅτι εἶνε σχολεῖον ἢ κοινὸν τι καπνάστημα οἷον δῆποτε, ἐν ᾧ συναρχόμενοι ἐμβριθεῖς ἄνδρες συσκέπονται περὶ σπουδαίων πραγμάτων, διότι ὄντως περὶ τὴν μεσημέριαν ἄνδρες σπουδαῖοι εἰσέρχονται καὶ ἐξέρχονται. Ἀναμφιβόλως ἐν τινι τῶν γωνιῶν τοῦ οἰκοδομήματος τούτου θὰ εἶνε τὸ ἐργαστήριον τοῦ ἐφευρετοῦ. Οὐχί τὸ ἐργαστήριον τοῦ ἐφευρετοῦ εἶνε ὅλη ἡ οἰκία καὶ τοῖς ἔχει μῆκος μὲν 100 ποδῶν, πλάτος δὲ 28 εἶνε τοσοῦτον στενόχωρος, ὥστε καταγίνεται ἤδη εἰς τὴν οἰκοδομὴν εὐρυτέρας πλησίον τῆς πρώτης. Καὶ ὅλον μὲν τὸ ἰσόγειον περιλαμβάνει πληθὺν ξυλουργικῶν καὶ ἄλλων ὀργάνων, ἐργαστήριον σχεδιογραφικῶν καὶ γραφῶν, ἐν ᾧ ἐργάζονται δεκάτρεῖς δεξιοὶ ἐργάται. Ὑπεράνω δὲ ὑπάρχει αἰθουσα μακρὰ ἔχουσα ἐκ διαλειμμάτων θέσεις πλῆρεις, ὡς καὶ τὸ ἔδαφος, ἠλεκτρικῶν στῆλῶν, ἀτράκτων, χημικῶν σκευῶν καὶ ἄλλων συσκευῶν ἀλλοκότων. Περὶ δὲ ἐπὶ τῶν τοίχων ὑπάρχουσι θέσεις περιέχουσαι συλλογὴν μικροτέρων ὀργάνων καὶ μάλιστα σειρὰν ὅλην φιαλιδίων καὶ φιαλῶν χημικῶν προόντων.

Ἐν τῷ μέσῳ δὲ τῶν ἀνθρώπων τῶν πληρῶν τὸ ἐργαστήριον εἶνε τις, ἐν ἑνεκα τῆς ἀπλοῦς τῆς ἀναβολῆς του οὐδὲ διεννοήθητε καὶ νὰ παρατηρήσητε. Καὶ ὅμως ὁ ἀνὴρ οὗτος εἶνε ὁ οἰκοδομητής, οἱ δὲ λοιποὶ εἶνε βοήθοι του, εἰς ὅς δυνατὰ νὰ ἀναθεῖ ἑνὶ τοῦ ἐκ-

τέλεσιν δευτερευόντων τινῶν πειραμάτων. Ἐχει δὲ οὗτος ὕψος 1,73 μέτρ. Τὴν στιγμὴν ταύτην εἶνε κεκυφὸς ἐξετάζων λεπτήν τινα ἐργασίαν. Καὶ καθ' ὅλου μὲν φαίνεται νέος, ἀλλὰ τὸ πρόσωπόν του, πύλακωμένον ὑπὸ βαθυτάτων ρυτίδων, φαίνεται γηραλέον. Ἡ δὲ μακρὴ κόμη του, ἔχουσα ἤδη καὶ λευκάς τινὰς τρίχας, πίπτει πυκνὴ ἐπὶ τοῦ μετώπου του. Αἱ χεῖρές του εἶνε ἐστιγμέναι ὑπὸ ὄξους, ἢ δὲ ἀναβολῆς του εἶνε τύπος τῶν ἐτοίμων λεγομένων φορεμάτων.

Τοιοῦτος ὁ Ἐδισον.

Φαίνεται ὡς τις ἐργάτης, ἴδιος δὲ, ἐνεκα τῆς ὠχρότητός του, ὡς τυπογράφος ἐργαζόμενος νύκτα. Οἱ χαρακτηρισμοὶ του εἶνε πλατεῖς, τὸ μέτωπον κανονικόν, οἱ ὀφθαλμοὶ του χρώματος τεφροῦ ἀνοικτοῦ, ἢ ἵν ἀκανόνιστος, καὶ διὰ τοῦ στόματός του φαίνεται ὀδόντες ἕστερημένοι κανονικοῦ σχήματος. Ὅτε ὑψόνει τοὺς ὀφθαλμοὺς νὰ σε παρατηρήσῃ φαίνεται ὅτι ἡ προσοχὴ του δὲν ἔρχεται ἀμέσως, ὡς ἐάν ἦτο που ἀπησπολημένος. Ἀλλὰ τὸ βλέμμα του εἶνε διαυγέστατον, εἰλικρινές καὶ ἡ ἐκφρασίς τῆς φυσιογνωμίας του, ἴδετέ τον τώρα, εἶνε ὡς λέγομεν ἀνοικτὴ καὶ ἐπαγωγός. Τὴν σοβαρότητα διαδέχεται φαδρὸν μειδίαμα, ὃ φαινόμενος γέρον ἐξαφανίζεται καὶ ἀντ' αὐτοῦ βλέπομεν ἐνώπιον ἡμῶν μαθητὴν ἀμέριμον μετὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν καθήκόντων του.

Ἐάν ὁ ἐπισκεπτὸς ἴδῃ τὸν Ἐδισον γινώσκῃ αὐτὸν μόνον ἐκ τοῦ φωνογράφου, θὰ ἴδῃ ἐν τῷ ἐργαστήριῳ του πλεῖστα ὅσα περίεργα καὶ ἀξία θέας πράγματα, ἅτινα θαυμάζων σπεῦδει νὰ παρατηρήσῃ. Κατὰ γῆς κείνται διαλελυμένα τὰ τεμάχια τοῦ μεγαλοφώνου πελωρίου σωλήνος ἔχοντος δύο ἀκουστικὰ κέρατα. Δύο ἄνθρωποι ἔχοντες ἑκάτερος ἐν τῶν ὀργάνων τούτων δύναται νὰ συνδιαλέγονται διὰ τῆς συνήθους φωνῆς ἐξ ἀποστάσεως πολλῶν χιλιάδων μέτρων. «Ἐκ τῆς κοιλιάδος ἐκαίνης ἐκεῖ κάτω, ὅπως τῆς ἐρυθρᾶς οἰκίας, λέγει ἡμῖν ὁ ἐφευρετής, ἐκτείνων τὴν χεῖρα πρὸς χαρίζουσαν τινὰ γωνίαν τῆς πεδιάδος, ἀκούεται εὐκρινέστατα καὶ ὁ ἀπλοῦστατος ψιθυρισμός». Τὸ μόνον κινῶν ἐπὶ τοῦ παρόντος εἶνε ὅτι ἡ μηχανὴ αὕτη συλλέγει καὶ πάντας τοὺς περὶ τῆς ἡχους, οἷον τοὺς μινυρισμούς τῶν πτηνῶν, τὴν ἐπίπνον μάζησιν τῶν ἐν τῷ λειμῶνι δαμάλεων καὶ τοὺς τοιοῦτους λεπτοτάτους καὶ δυσδιακρίτους θορύβους. Διὰ τοῦτο δὲ καὶ τὰ πειράματα ἐκτελοῦνται κάλλιον κατὰ τὰς ἡμέρας νύκτας. Οὐδόλως δ' ἀμφίβολον ὅτι οἱ χωρικοὶ οἱ κατοικοῦντες πλησίον τοῦ τόπου ἐν ᾧ γίνονται τὰ νυκτερινὰ πειράματα, ἀκούοντες ἐν τῷ μέσῳ τῆς σιγῆς τῆς νυκτός ὅτε τὰ πάντα ἀναπαύονται, ἀκούοντες, λέγω, τὰς παραδόξους πῶς λέξεις τὰς ἀνατιμεθεόμενας χαμηλῶς τῇ φωνῇ μεταξὺ

τῶν ἐκτελούντων τὸ πείραμα, καὶ βλέποντες τὰς ἀμυδρὰς αὐτῶν σκιὰς καὶ τὰ πλανώμενα φῶτα τῶν φαναρίων των, οὐδόλως ἀμφίβολον ὅτι χωρὶς νὰ ἐμβριθῶσιν εἰς τὸ φαινόμενον τοῦτο, θὰ σπεύσῃσι νὰ κατακλεισθῶσιν ἐν ταῖς οἰκίαις των ἔχοντες μεστὴν τὴν κεφαλὴν φανταστικῶν παραμυθίων καὶ τρέμοντες ὑπὸ τοῦ φόβου!

Πλησίον τοῦ μεγαλοφώνου ὑπάρχει ἡ συσκευὴ τοῦ ἀεροφώνου, ὃ ἡ μεγάλη φωνὴ ἔχουσα δύναμιν ἑκατὸν πεντήκοντα ἀνθρωπίνων πνευμάτων ἢ μεταδίδῃ παραγγελλίας τῶν ἐν θαλάσσῃ πλοίων, τῶν παρὰ τὴν ἀκτὴν φάων κτλ.

Περαιτέρω κείτῃ γραφίς ἠλεκτρικὴ χαρὰ τουσα γράμματα καὶ σχέδια. Εἶνε δὲ αὕτη αἰχμηρὴ χαλυδόνῃ κινουμένη ὑπὸ μικρᾶς τινος στήλης καὶ διατροπῶσα τὰ ἐπὶ τοῦ χαρτίου γεγραμμένα στοιχεῖα. Ἐπὶ τῇ βᾶσει τῆς γραφίδος ταύτης ὁ ἐφευρετὴς κατεσκευάσεν ὄργανον ἔχον ἀδάμαντα κατὰ τὴν αἰγῆν καὶ χρησιμοποιεῖται εἰς χάραξιν τῶν πολυτίμων λίθων.

Ἐλθῶμεν νῦν εἰς τὴν ἐνταμίωσιν ἀντιλλῶν, ἠλεκτρομαγνητὴν διαπασῶν, ἔχοντα 2 1/2 ποδῶν μῆκος. Αὕτη κινουμένη δύναται νὰ νύκτωσιν τρία ἢ τέσσαρα βυτία ὕδατος τὴν ἡμέραν δι' εὐτελεστάτης διαπάνης.

Πολλὰ δὲ καὶ ποικίλα εἶνε τὰ συστήματα τῶν χημικῶν τηλεγραφικῶν μηχανῶν καὶ αὕτη μὲν διαβιβάσει οὐ μόνον ἀπλῶς τὸ τηλεγράφημα, ἀλλὰ καὶ τὸ εἶδος τῆς γραφῆς τοῦ τηλεγραφοῦντος. Ἡ γραφὴ δὲ αὕτη χαρίζεται διὰ λευκῆς μελάνης τοιαύτης, ὥστε τὰ στοιχεῖα ἐξαγχοῦνται ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τοῦ χαρτοῦ. Ἡ αὕτη δὲ οὐσία θὰ χρησιμοποιεῖται πρὸς χρῆσιν τῶν ἀομιμάτων, ὅτινες, ὡς γνωστόν, διὰ τῆς ἀφῆς ἀναγινώσκουσι.

Ἢδη δὲ κατασκευάζονται ἐκεῖ ἠλεκτρικὰ ψαλιδία ἵνα δι' αὐτῶν κόπτονται σκληρὰ πράγματα. Κατασκευάζεται ἠλεκτρικὴ μηχανὴ τοῦ κεντήματος, ἅλλαι τινὲς χρησιμοποιεῖται ἵνα περιστρέψωσι διάφορα πράγματα ὑπάρχοντα ἐν τοῖς παραθύροις τῶν ἐμπορικῶν καταστημάτων. Ὡσαύτως δὲ θύει τις λαλοῦσα, πτηνὸν δυνάμενον νὰ ἴπταται εἰς διάστημα χιλίων ποδῶν καὶ ἑτέρα μηχανὴ ἔχουσα τροχόν, ἐν δὲν δύναται μὲν νὰ κινήσῃ οὐδ' ἡ ἰσχυροτάτη πνοή, εὐκολώτατα δὲ κινεῖ ὁ ἥχος τῆς φωνῆς.

Τὰ παραδείγματα ταῦτα ληφθέντα τυχαίως, δεικνύουσιν εἴτε τετελεσμένα εἴτε ἐν καταστάσει ἐμβρύου, ὅπως εἶπειν, τὸν χαρακτήρα τῶν ἐρευνῶν αὐτοῦ. Ὅσακις ἀναζητεῖ τι ὁ Ἐδισον οὐδόλως ἀναπαύεται παραδείγματος χάριν ἐν Νιούμαρκ ἀνέβῃ εἰς τὴν ἀνώτατον πάτωμα τῶν ἐργαστηρίων του, διότι μηχανὴ τις τυπογραφικὴ δὲν ἐκινεῖτο, καὶ ὅμως ἦτο ἠναγκασμένος νὰ τὴν

1. Περὶ τῆς μελέτης ταύτης ἴδε Ἐστίας τόμος 5, σελ. 800. Σ. Μ.

παραδώσῃ μετ' ὀλίγας ὥρας· ἐδήλωσε δὲ ὅτι δὲν θὰ καταβῇ πρὶν ἢ κινηθῇ ἡ μηχανή. Ἐξήκοντα ὅλας ὥρας κατεγίνετο νὰ κινηθῇ τὴν μηχανήν, ὅπερ καὶ κατόρθωσε, καὶ τότε μόνον καταβάς ἐκουήθη τριάντα κατὰ συνέχθειαν ὥρας.

Ὁ Ἔδισον ἐρχεται εἰς τὸ ἐργαστήριον τὸ πρῶτ καὶ πρῶτον μὲν ἀναγινώσκει ἐπιστολάς, ἐπιθεωρεῖ τοὺς ἐργάτας καὶ ἐπιτηρεῖ τὰ πειράματα τῶν βοηθῶν του. Ἐνίοτε δὲ καὶ ἡ Τύχη τὸν βοηθεῖ· π. γ. πλάκες ἐλεφαντίνου ὅστου ἐμβαπτιζόμενοι ἐν ἰδίῳ τινὶ ἐλαίῳ ἐπὶ ἐξ ἑβδομάδας, γίνονται διαφανέσταται. Σφαιρίδιον ὑδροργύρου ἐν ὕδατι περιέχοντι καὶ ὀλίγον ποτάσιον λαμβάνει σχήματα διάφορα διὰ τῆς ἐπενεργείας τοῦ ἡλεκτρισμοῦ, ἔλκεται ἢ ἀπωθεῖται, μεταβάλλει χροῦμα, γίνεται ἀκίνητον κτλ. Καὶ ταῦτα μὲν τάποτελέσματα δὲν εἶνε ἀμέσως χρήσιμα, ἀλλ' ὅμως καταγράφονται μετ' ἐπιμελείας καὶ ὅταν χρειασθῶσιν εὔρισμα τὰ ἐτοίμα. Τινὰ δ' αὐτῶν δύνανται νὰ χρησιμεύσωσι βραδύτερον ὡς ἐλλείποντες κρίκει πολυτίμου τινὸς ἀνακαλύψεως. Καὶ ὅτε μὲν δοκιμάζει χυλιοστὴν ἥδη φορᾶν τὴν συσκευὴν τοῦ τηλεφώνου, προσθέτων νέας τινὰς βελτιώσεις, ὅτε δὲ προβιβάζει κατὰ ἐν βῆμα τὰ ἡμιτελῆ ἤδη ἔργα του, ἢ κατὰ τὴν διάθεσίν του, συγκεντρῶν ὅλην αὐτοῦ τὴν προσοχὴν ἐφ' ἑνὸς καὶ μόνου.

Καίτοι δὲ αἰτία τῆς εἰς τὸ ἀπέκκεντρον Μένλο Πάρκ ἐγκαταστάσεώς του εἶνε κατὰ μέγα μέρος ἡ ἐπιθυμία τῆς ἀπαλλαγῆς ἀπὸ τῶν συγχῶν ἐπισκέψεων, καὶ ὅμως καθ' ἐκάστην συρρέουσι πλείστοι ὄσοι. Ἡ κατοικία του εἶνε τρόπον τινὰ ἡ Μέκκα εἰς τὴν καθ' ἐκάστην φοιτῶσι προσκυνηταὶ πεσπαιδευμένοι, νεολόγοι ἐφημερίδων καὶ περλέργοι. Ἡμέραν τινὰ κύριός τις ὠδήγησε λόγον ἑκατὸν ἐβδομήκοντα πέντε προσκυνητῶν σημειωτέον δ' ὅτι ὁ κύριος οὗτος ἐλαβε παρὰ τοῦ Ἔδισον τὴν ἀδειαν νὰ τὴν παρηνυσίῃ φίλου τινός. Ἄλλην πάλιν ἡμέραν ἀμαξοστοιχία ἐπίτηδες ἐκόμισεν ἐκ Βοστώνης περιέρχους, οἵτινες προηγουμένως εἶχον λάβει τὴν ἀδειαν νὰ τον ἐπισκεφθῶσιν.

Ὁ Ἔδισον ὑποδεξιότατα τοὺς πάντας φιλοφρόνας, συγχωρῶν εἰς αὐτοὺς νὰ ἐξετάζωσι καὶ αὐτὸν καὶ τὰς ἐφευρέσεις του ἐφ' ὅσον ὀλέωσι. Πᾶς τις θαυμάζων τὸν φωνογράφον του καταθέλεται οὐχ ἥττον ὑπὸ τῆς φαιδρότητος τοῦ ἐφευρετοῦ.

«Πολὺ καλὰ, λέγει γελῶν μετὰ φαιδρότητος· τώρα θὰ διασκεδάσω καὶ ἐγώ. Μελετῶ νὰ προσकर्τάσω ἐπὶ ἡλεκτρικῆς συστοιχίας σύμμα, ὅπερ φθάνον μέχρι τῆς ὕψους θὰ ἀνατρέπη πάντα τολμήματα νὰ κρούσῃ αὐτήν».

Ἴδου κάθεται πρὸ τοῦ φωνογράφου, προσκαρμύζει διπλοῦν στόμιον καὶ προσκαλεῖ τινα τῶν βοηθῶν του, ἐν ᾧ ἑτέρός τις κάθηται πρὸ μουσικοῦ ὄργανου κειμένου ἐν τινὶ γωνίᾳ τοῦ δω-

ματίου. Ἄδουσιν δὲ διὰ δύο φωνῶν ἄσμά τι· Ἐνῶ δὲ ἡ μουσικὴ πληροὶ τὸ δωμάτιον καὶ τὸ βλέμμα σου πλανᾶται κατὰ τύχην ἐπὶ πάντα τὰ περιστοιχίζοντά σε διάφορα πράγματα, αἰσθάνεσαι μύχιόν τι εἶγος. Νομίζεις ὅτι παριστασι εἰς ἱεροτελεστίαν ἑτέρου τινὸς δόγματος παραδόξου καὶ καινοφανοῦς, εἰς ἄσμα ἄρητον καὶ φαιδρὸν ἀδόμενον εἰς τιμὴν νέας ὄλιως ἐποχῆς μεστῆς ἐπαγγελιῶν ὑψηλῶν, εἰς τὴν ἀποκαλύψιν μυστηρίων κεκρυμμένων.

Ἀλλὰ τὴν ἐσπέραν μάλιστα ὁ μέγας ἐφευρετῆς φανερῶνται διὰ τῆς χαρακτηριστικότητος αὐτοῦ ὄψεως. Συνειθίζει ἕκα τῆς μοναξίας ἐν ἣ διατελεῖ κατὰ τὴν ὥραν ἐκείνην, νὰ παραδίδεται εἰς τὰ σπουδαιότατα τῶν ἔργων του, ἐξακολουθεῖ ἐργαζόμενος καὶ πέρα τοῦ μεσονυκτίου. Ἐνίοτε διανυκτερεύουσι παρὰ τῇ ἑδίσον καὶ τινες ἄλλοι μακάριοι ὄντως ἄνθρωποι. Ἔνευται δὲ τότε λόγος καὶ συζητήσεις περὶ τοῦ συνδυασμοῦ τριῶν ὄργανων· τοῦ τηλεφώνου πρὸς διαβίβασιν τῶν εἰδήσεων, τοῦ φωτογράφοῦ πρὸς ὑποδοχὴν αὐτῶν, καὶ τοῦ ἀεροφώνου πρὸς μετάδοσιν αὐτῶν μακρὰν καὶ γεωγραφικῶν τῆ φωνῆ. Ἔνευται λόγος περὶ τοῦ λεγομένου μικροφώνου, ὅπερ ἔχει πρὸς τὸν ἧχον τὸν αὐτὸν λόγον, ὃν ἔχει τὸ μικροσκόπιον πρὸς τὴν ὄψιν. Συζητοῦσι περὶ τῆς ὑπὸ τοῦ δόκτορος Φίψων προταθείσης συνθέσεως τοῦ φωνογράφου καὶ τοῦ κινητοσκοπίου, δι' οὗ φωνογραφικῆς τινος εἰκὸν κινεῖται καὶ φαίνεται λαλοῦσα. Πόσοι ἰδέται ἀνακουκνῶνται ἐν τῷ μακρῷ ἐκείνῳ οἰκοδομηματι, ὅτε πάντα τὰ πέριξ εἶνε ἔρημα καὶ ἀναπαύονται, καὶ ἔξω μὲν ἐν τῷ μέσῳ τῆς νυκτός ἀκούεται μόνη ἡ ἀρετα κραυγὴ τῶν γρύλλων καὶ τῶν βατραχίσκων, ἐνθὸν δὲ αἱ λυχνίαι πύργουσι διαρκῶς, ὑψοῦσαι τὴν θερμοκρασίαν τοῦ δωματίου, ταυτοχρόνως δὲ αἱ μηχαναὶ ἐκτελοῦσι τὸ ἐπίπεπον καὶ βραδύ αὐτῶν ἔργον.

Ἡδὴ κατασκευάζεται συσκευή τινος πλείστου λόγου ἀξία πρὸς ἀνάλυσιν τοῦ ἧχου εἰς τὰ στοιχεῖά του, ὡς ἀναλύεται τὸ φῶς διὰ τοῦ πρίσματος. Πεκπαιδευμένος δὲ τις ἐν Νέα Ἰόρκῃ εὗρεν ἡδὴ χρῆσιν τινα τοῦ φωνογράφου εἰς τὴν φιλολογίαν, προτείνων ἵνα δι' αὐτοῦ διασωθῶσιν αἱ ἰνδικαὶ διάλεκτοι ὅλων ἢ τῶν Σενεκᾶς, τῶν Ἰσοκράτους καὶ ἄλλων, αἵτινες ὁσημέραι ἐξαφανίζονται μετὰ τῆς παρουσίας γενεᾶς. Ἀλλὰ τὸ πρίσμα τοῦτο τοῦ ἧχου, συγγορηθῆτω ἡμῖν ἢ ἐκφρασίς αὐτῆ, ἐάν δυναθῇ νὰ τελεσπονηθῇ ἀνάγει ὁδὸν νέαν εἰς τὴν φιλολογίαν, διότι δι' αὐτοῦ θὰ περιορισθῶσιν εἰς μικρὸν τινα ἀριθμὸν τύπων πάντα τὰ πρῶτα καὶ διάφορα ἰδιώματα καὶ θὰ κατασταθῇ δυνατὴ ἡ κενὴ νῦν καὶ ματαία ἐλπίς περὶ μιᾶς γλώσσης παγκοσμίου.

Ἴδου καθύμνηθαι εἰς ἐξέτασιν τῆς ἐνεργείας θερμομέτρου τινὸς ἰδίως κατασκευῆς, ἐπονομασθέντος μικροτυπομέτρου, καὶ δεικνύοντος εἰ-

κοιπέσασα χυλιοστὰ τοῦ βαθμοῦ φερνακίτου, δυναμένου δὲ νὰ ποιεῖται ἐπὶ μεζύονα λεπτότητα καὶ εὐαισθησίαν. Ἐὸ εὐαίσθητον τοῦ ἀνθρωπος ἐφ' οὗ θεμελιούται τὸ ὄργανον περὶ οὗ ὁ λόγος, ἀνεκαλύφθη τυχαίως ἐν τινὶ πειράματι τοῦ τηλεφώνου. Οὕτω δὲ ἡ ἀνθρωπίνη πρόοδος μεταχειρίζεται ἐκάστην ἀνακάλυψιν ὡς τινα κλίμακα· ἀναβαίνει καὶ ἀνασφύρουσα τὴν κλίμακα τοποθετεῖ αὐτὴν ἵνα ἀναβῆ ἔτι ὑψηλότερα.

Ἰδῶμεν νῦν πῶς παρασκευάζονται τὰ ἐξ ἀνθρωπος σφαιρίδια τὰ χρησιμεύοντα εἰς τὴν κατασκευὴν τῶν θερμομέτρων τούτων. Ἡ πρὸς παρασκευὴν τῶν σφαιριδίων ὄλη συναγεται ἐντὸς ὑαλοσωλήνων τῶν λυχνῶν, καπνίζοντος τοῦ ἔλλυχνίου ὅσον αἶον τε πλείυτερον. Ἡ καπνικὴ δὲ αὕτη στερεοποιεῖται μετὰ ταῦτα δι' ἰσχυρὰς πιέσεως. Ὁ ἐφευρετῆς κεκυφῶς μετὰ προσηγῆς καὶ πολλῆς μερίμνης πρὸς ἡμισίαις δωδεκάδης ζοφερῶν λυχνῶν καὶ ἔχων τὴν κόμην ἀτημέλητον ὁμοιάζει πρὸς μάγον τινα ἀπαγγέλλοντα μυστικούς ἐξορισμούς καὶ καλοῦντα εἰς βοήθειάν του τὰς ἀποκρόφους δυνάμεις. Καθ' ὅσον δὲ ἡ νύξ προβάλλει, ἡ κόμη του καταπίπτει μάλλον πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν του, καὶ ἡ στάσις του καθίσταται ἀνωτέρα καὶ νοθευτέρα. Παρῆλθεν ἡδὴ τὸ μεσονύκτιον, αἱ μηχαναὶ ἔπαυσαν κινούμεναι καὶ οἱ ἐργάται κεκμηχότες ἀπέρχονται οἴκαδε.

Παρατίθεται ἡδὴ ἡμῖν πρόχειρον πρόγευμα. Ἐν ᾧ δὲ παρετηροῦμεν τὸ εἶδος λοσχόπιον, ἀφφνης ἀκούεται τὸ εἶν τὰς τηλεγραφικοῦ τινος ὄργανου. Ὁ ἐφευρετῆς ἵσταται ἀλλοκότως πωρ, διὰ τῆς μιᾶς μὲν χειρὸς κρατῶν σαρθῆλλον, διὰ δὲ τῆς ἑτέρας ἰκφυρον καὶ ἔχων τὸ στόμα πλήρες, μεταφράζει δυνατὰ καὶ βραδέως τοὺς ἧχους, οὗς μόνος αὐτὸς ἔνοιε: «Αὐθίνων... Μάιος. Εἰδῆσις περὶ τοῦ θανάτου τοῦ λέρδου Ρουσελ εἶνε πρόωρος. Ἰωάννης—Βλαγγάρ—αὐ—χρωκοπία ἀνηγγέλη—χθές—κατερέθισε» (ὅχι, δὲν λέγει κατερέθισε) «κατῳρίασε—νὰ—ταυτοποιήσῃ—τὰς ὑποθέσεις του—καὶ—ὅ—ἐξακολουθήσῃ τὸ ἐμπόριόν—του».

Ἡ σελήνη λάμπει ἐν τῷ οὐρανῷ καὶ ἐξερχόμεθα εἰς τὸν ἐξώστην εὐθα ὑπάρχει τηλεσκόπιον, καὶ δι' αὐτοῦ παρατηροῦμεν τὴν λευκὴν καὶ σκωληκώδη ὄψιν τῆς σελήνης καὶ τὸν λάμποντα ἀστερόντα οὐρανόν. Ἐνε δύο μετὰ τὸ μεσονύκτιον. Καὶ οἱ μὲν ξενίζόμενοι φαίνονται κεκμηχότες, ἀλλ' ὁ οἰκοδεσπότης εἶνε ζωηρὸς ὅσον οὐδέποτε ἄλλοτε. Κατὰ τὴν στιγμήν ταύτην τῆς ἔνεκα τῶν μακρῶν ἀγρυπνιῶν πυρετώδους ἐξάψεως, τῷ ἐπέρχονται ἐνίοτε τινες τῶν ἀρίστων αὐτοῦ ἐμπνεύσεων.

Ὁ ἀναγνώστης ἔχει ἡδὴ εὐνοίαν τινα τοῦ ἀνδρός καὶ τῶν περὶ αὐτόν. Μίαν ἐπι λέξιν περὶ τῆς ἀληθοῦς προσωπικῆς αὐτοῦ ἀξίας. Ἐνε ἀνήρ ἐντιμιότατος κατὰ πάντα χαρακτήρος, σω-

φρονέστατος καὶ φιλοπονῶτατος, ἔχων πάσας τὰς ἀρετὰς τοῦ ἐντίμου, τοῦ σώφρονος καὶ τοῦ φιλοπόνου. Δὲν ἔχει δὲ νοῦν μαθηματικόν, ὁμοιογῶν μάλιστα ὅτι ἄρίποτε ἀπαστρέφεται τὰ μαθηματικά.

Ἐνε δὲ καὶ φιλαναγνώστης, προτιμῶν ὅμως τὰς ζωηρὰς μυθιστορίας καὶ τὰ βιβλία ἐν οἷς περιέχονται πράγματα παρεμφερῆ πρὸς τὰς ἐργασίας του. Ὁθεν λατρύει τὸν Οὐγγῶν, τὸν Βούλδερ, τὸν Ἰούλιον Βέρν—μάλιστα δὲ τὸν τελευταῖον τούτων, ὃν ἀποκαλεῖ προφήτην μάλλον ἢ μυθιστοριογράφον. ἔχει δὲ καὶ τὴν ἐξαίρετον ταύτην ἀρχήν, προτιμᾷ τουνέστι νὰ ἀναγνώσῃ καλὸν τι βιβλίον δωδεκάκις ἢ νάναγνώσῃ δώδεκα διάφορα βιβλία. Ὁθεν συγγραφεῖς ὡς τὴν Δίκην καὶ ἄλλους τοιοῦτους, θεωρεῖ δευτέρου λόγου ἀξίους. Τὰ προσφιλέστατα αὐτῷ πρόσωπα καὶ τὰ κατ' ἐξοχὴν διεγείροντα τὴν προσοχὴν αὐτοῦ εἶνε αἱ μηχαναὶ, τὰ στοιχεῖα τὰ χρησιμεύοντα εἰς τοὺς σκοποῦς του, αἱ ὄργενοι φυσικαὶ δυνάμεις καὶ τὰ τοιαῦτα.

Ὅτε ἀποτεινόμενος πρὸς τὸν φωνογράφον του λέγει αὐτῷ γερμανιστί, ἰσπανιστί ἢ καὶ λατινιστί (διότι ἔχει γινῶσιν τινα τῶν τριῶν τούτων γλωσσῶν): «Ἐλα, γερωφωνογράφῃ μου, τί κάμνεις αὐτοῦ κάτω εἰς τὴν γωνίαν σου;» ὁ δὲ φωνογράφος ἀποκρίνεται διὰ τῆς ἑρρίνου μεταλλικῆς αὐτοῦ φωνῆς, εἶνε δύσκολον νὰ ποβῆ ἄλλη τις τὴν ἴδειαν ὅτι τὸ ὄργανον ἐκεῖνο εἶνε ὑπερφυσικόν τι ὂν, ἔχων ἴδιον τρόπον τοῦ σκέπτεσθαι καὶ ἴδια αἰσθήματα, ὃν ὅπερ ὀφείλει τις νὰ μὴ περιφρονήσῃ.

Περὶ τῶν ἐπιστημόνων ἀνδρῶν πρὸς οὓς ἐσχετίσθη ἔνεκα τῆς θέσεώς του ὁ Ἔδισον λαλεῖ μετὰ μεγίστου σεβασμοῦ. Τῷ φαίνονται δὲ ἀπλούστεροι, ἀδιαφορώτεροι καὶ μάλλον μεγαλόφρονες, ἢ οἱ λοιποὶ τῶν ἀνθρώπων. διηγούμενος δὲ τὴν συνάντησιν αὐτοῦ μετὰ τινος σοφοῦ Ἀμερικανοῦ, τοῦ Οὐίλλιαμ Ὁμψων, μετὰ πολλοῦ διαφόρου περιγράφει τὸν παλαιὸν πλόνον καὶ τὰ τετριμμένα πωρ ἐνδύματα τοῦ σοφοῦ ἀνδρός.

Καὶ ἡδὴ δύναται τις νὰ ἐρωτήσῃ, ὁποῖοι τινες εἶνε αἱ τέρψεις τοῦ Ἔδισον καὶ πῶς διασκέδαζει; Ἐφευρίσκειν. Ὅποιός τις εἶνε ὁ σκοπὸς τοῦ βίου του; Τί λέγει ὅτι θὰ κάμῃ ἀφ' οὗ πλουτήσῃ; Ἀπλούστατα· θὰ ἐφευρίσκει καὶ μόνον θὰ ἐφευρίσκει. Ἐάν εἰργάσθῃ μετὰ τσαύτης προθυμίας ὅτε ἤτο ἀφανῆς, σήμερον ὅτε τὰ πάντα ἔχει πρόχειρα καὶ ἀφθονα πρὸς ἐκτέλεσιν τῆς ἐργασίας του ἢ προθυμία του ἐδιδασκασθή. Ἡ πολυτέλεια δὲν τον πτοεῖ καὶ τον ἀποφύγει. Οὐδὲ ἡ ἐπιδοκιμασία τῶν ἀνθρώπων τον πτοεῖ, ἀλλ' ἀδιαφορεῖ, οὐδέλλως ἐπιζητῶν αὐτήν. Μόνον ἡ φλόξ τοῦ ἐφευρίσκειν τον βασανίζει καὶ οὐδέν πλέον. Ὁνόμασε δὲ τὰ δύο παιδία του, τὸ μὲν Dot (στιγμὴν), τὸ δὲ Dash (κεράτν) κατὰ τὰ συμβολικὰ σημεῖα τοῦ τηλε-

γραφικού αλφαβήτου. Θέλει δὲ νὰ παράγῃ κατ' ἔτος καλόν τι τοῦλάχιστον ὡς τὸν φωνογράφον.

Ἦναι ἤδη τρίτη ὥρα μετὰ τὸ μεσονύκτιον. Μέχρι δὲ τῆς ὥρας ταύτης οὐδὲ τὸ ἀκαματότατον πνεῦμα δύναται νὰ ἀνθέξῃ. Ἡ ἐπὶ τοῦ παραθύρου φέγγουσα λυχνία ἐπαυσε καταισχύνοῦσα τὴν σκοτίαν τῆς πέριξ πεδιάδος. Τὸ περιγράμμα τοῦ μακροῦ οἰκοδομήματος διακρίνετο ἤδη καὶ ἀπεχωρίζετο ἀπὸ τοῦ οὐρανοῦ μὲν οὐ πρότερον συνεγέετο. Ὁ ἀὴρ εἶνε ψυχρὸς καὶ τὰ ψηλά χόρτα καλύπτονται ὑπὸ τῆς δρόσου. Ὁ ἐφευρετὴς σχηματίζων τὴν χειρὰ του ὡς τηλεσκοπίον παρατηρεῖ τοὺς ὠχρινῶντας ἀστέρας καὶ αἰσθανόμενος τοὺς πόδας του βαρεῖς καὶ δυσκινήτους πορεύεται εἰς τὴν οἰκίαν του προσκόπτων καθ' ὁδόν.

[Revue Britannique.]

Η ΧΟΛΕΡΑ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ ΕΝ ΕΤΕΙ 1854

Ἡ χολέρα ἐνέσκηψεν εἰς Πειραιᾶ, ἀπαραλάττως ὅπως καὶ ἐπὶ Περικλέους ὁ λοιμός, καὶ πρῶτον ἤφατο τῶν ξένων στραιωτῶν καὶ τινῶν ἄλλων, ὕστερον δὲ ἀνέβη καὶ εἰς Ἀθήνας. Βεβαίως, ἂν οἱ ξένοι συνεχώρουν τὴν υγιονομικὴν κάθαρσιν, ὅ' ἀπεκρούετο τὸ νόσημα· διότι καὶ πρότερον, δις ἢ τρίς μετακομισθέν εἰς τινὰς λιμένας τῆς Ἑλλάδος, ἀπεσοβήθη διὰ τοῦ τρόπου τούτου. Σήμερον ὅμως ἐνέσκηψεν ἀκωλύτως μέγα καὶ φοβερὸν καὶ ἀνεπτόχη ἐν Ἀθήναις, ἂν καὶ οἱ πλείους τῶν κατοίκων φθάντες διεξῆλθον τῆς πόλεως καὶ πολλὰ κατεβλήθη φροντίς ὑπὲρ προλήψεως τοῦ κακοῦ. Ῥαστίσις δὲ τὰς Ἀθήνας περὶ τοὺς πέντε μῆνας, ἐξ ὧν ὁ Νοέμβριος ὑπῆρξεν ὁ πάντων ὀλεθριώτατος, ὡς ἀποθανόντων ἐντὸς αὐτοῦ ὀκτακοσίων τοῦλάχιστον, καὶ ἀπέστειλεν εἰς Ἄλδου τρεῖς χιλιάδας ἐκ τῶν τριῶν μυριάδων κατοίκων αὐτῆς.

Καὶ, κατὰ πρῶτον μὲν ἐγένετο ἐν μόνον κρούσμα πρὸς τὴν μεσημβρινὴν ἀκρὰν τοῦ τετάρτου τμήματος· εἶτα, εἰσβαλοῦσα ἡ νόσος βιαία εἰς τὸ δεύτερον καὶ τὸ τρίτον, ὠρμησεν εἰς τὸ πρῶτον, καὶ, πατάξασα ἀμελιχτος αὐτὸ, ἐπανῆλθε βραχέα εἰς τὸ τέταρτον, εἰς ὃ περιέφερον ἀνηλεῆς τὸ δρέπανον, θέρσασα πρὸ πάντων τὸ πλῆθος τῶν ἐκεῖ σεσωρευμένων ἐνδεῶν προσφύγων, τῶν νεωστὶ διωχθέντων ἀπὸ τῆς Τουρκίας διὰ τὴν διακοπὴν τῶν σχέσεων.

Παρίστα δὲ οἰκτρὸν θέαμα τὰς ἡμέρας ἐκείνας ἡ πόλις τῆς Ἀθηνῶν, καθόσον, διὰ τὸ καινοφανὲς τῆς νόσου καὶ τὴν πρόδρομον αὐτῆς τρομερὰν φήμην, μέγας ἀριθμὸς ἐφυγον τὴν πρωτεύουσαν, τινὲς δὲ καὶ τοὺς φιλτάτους τῶν οἰκείων παλαίνοντας πρὸς τὸν θάνατον ἐγκατέλιπον ἀνευ παραμυθίας, ἵνα ζητήσωσι δι' ἐαυτοῦς ζωὴν, ὡς ἂν ἡ ζωὴ ᾗτο ἀθάνατος. Καὶ κατ' ἀρχὰς μὲν ἄλλο δὲν ἐβλεπετο εἰ μὴ ὀχλήματα

καὶ ὑποζύγια μετακομίζοντα σωρούς ἀνδρῶν, γυναικῶν καὶ παιδῶν εἰς τοὺς λιμένας, εἰς τοὺς ἀγρούς καὶ ἀλλαχοῦ, καὶ δὲν ἤκουες εἰ μὴ κατατύλισμα τροχῶν καὶ Ἰππιων ποδοβολητῶν καὶ βλακᾶς κυνῶν καὶ ὄλοφουρούς τῶν μενονῶτων. Μετ' ὀλίγον δὲ, αἱ ὁδοὶ μετεβλήθησαν εἰς ἐρήμους, τὰ ἐργαστήρια ἐκλείσθησαν, ἐντὸς τῶν οἰκιῶν ἐξέψυξε πᾶσα φωνὴ καὶ ἡ πόλις ἀπὸ ἀκροῦ εἰς ἀκρὸν ἐσίγησεν ὡς ἀπέραντον πολυάνδριον· μόνος ὁ ἦχος τῶν ἰδίων σου θημάτων ἀνέβαινε εἰς τὰς ἀκᾶς σου καὶ ἐξήγειρε τὸν τρόμον σου. Ποῦ καὶ ποῦ ἀπῆλθας ἀνθρωπὸν βραδυπατοῦντα μόνον, τὸ πρόσωπον ἔχοντα ἄπορον καὶ πελιδνὸν καὶ τὸ βλέμμα στρέφοντα βαρυαλγῆς πρὸς σέ, ὡς ἂν ἐξῆται παρηγορίαν καὶ βοήθειαν· ποῦ καὶ ποῦ διαβαίνων πρὸ θύρας ἀνοικτῆς ἤκουες στεναγμὸν, ὃς τις, διὰ τὴν ἀσθενείαν αὐτοῦ, οὐδὲ τὸ κατώφλιον θὰ ὑπερέβαινε ἀλλοτε, ἢ ἐβλεπες ψυχόρραγοῦντας ἄλλους ἐπ' ἄλλον καὶ παραδίδοντας ἐν σπαραγμαῖσι τὸ πνεῦμα. Ἐγὼ δὲ καὶ μητέρα κειμένην ἐν τινὶ γωνίᾳ καταγείου εἶδον ἀγωνιζομένην νὰ κυλισθῇ πρὸς τὸ ἀπέναντι ἀσπίδρον θυγάτριον. Τῆς ταλαιπωροῦ μητρὸς τὸ ἐσθεσμένον βλέμμα ἐφάνη ζωογονούμενον ὅτε μὲ εἶδεν εἰσελθόντα· ὑπεμειδίασε σιωπηλῶς πρὸς προστάτην τοῦ φιλτάτου καρποῦ τῶν σπλάγγων αὐτῆς καὶ τὸ μειδίημα ἐκεῖνη ἤτο τὸ τελευταῖον. Ἄπθανε, καὶ αὐτὸ ἐφάνετο πλανώμενον ἔτι εἰς τὰ καταφυγμένα χεῖλη τῆς φιλοστόργου νεκρῆς.

Πάντα ἦσαν φοικαλέα· καὶ ἡ σιωπὴ καὶ τῶν ποδῶν σου ὁ κρότος ἀνάροθον τὰς τρίγας σου ὡς καὶ τοῦ οὐρανοῦ τὸ φῶς περιεγέιτο ὠχρὸν καὶ ἀλαμπῆς εἰς τὴν γῆν. Τὴν πρωτὴν μόνον, ἐνίοτε δὲ καὶ τὴν ἐσπέραν, προσέβαλλον εἰς τὰς ἀκᾶς, ὡς γῆος βαθὺς, ὁ πένθιμος τριγμός τῶν φορέων, ἃ τινὰ, βαρέως καὶ βραδέως ἐλαυνόμενα, ὠδήγουν σωρούς ἀσαβανῶτων πολλᾶκις δὲ καὶ γυνῶν νεκρῶν πρὸς λάκκους, εἰς οὓς ῥίπτοντες τὰ σώματα οἱ νεκροθάπται, ὡς λίθους ἀργούς, κατεκάλυπτον δι' ἀσβέστου ὡς διὰ συνδόνης νεκρικῆς. Ἐνίοτε δ' ἐβλεπετο καὶ ρακενδύτην γέροντα ἱερέα, ὃς τις, κρατῶν σταυρὸν καὶ μὲλις κινῶν τὰ χεῖλη, ἐπαρεύετο μακρὰν πρὸ τοῦ φορέου. Νόμους, ἀστυνομίαν, νοσοκομεῖα, ἰατροὺς πάντα καὶ πάντας εἶχον παραλύσει ὁ φόβος καὶ ὁ θάνατος, ὑπουργοὶ δὲ καὶ νομάρχης καὶ πολλοὶ τῶν δημοσίων λειτουργῶν, καταλιπόντες αὐτογνομῶνως τὰς θέσεις αὐτῶν, κατέφυγον εἰς ὄρη καὶ νήσους, ἀμειφθέντες μάλιστα διὰ τὴν παράδασιν τοῦ καθήκοντος διὰ παρασῆμων ὑπὸ προσωποληψτοῦσης ἐξουσίας· οὐδ' ὁ θάνατος ἀφοπλίζει τὰ πάθη! Οἱ ἱερεῖς τοῦ Ἰψίστου κροπλίζουσαν ἀνευ πομπῶν καὶ τὰ πόλινα ἀνευ πομπῶν. Εἰς τὴν μεγάλην ἀγορὰν, εἰς τὴν πλατείαν τοῦ Ἁγίου Παντελεήμονος, εἰς τὴν βρμαϊόλειον συμβολὴν, ὅπου πρὸ μικροῦ ἐθαλλεν

ἡ ζωὴ, οὐδὲ πνοὴ ἤκουετο· ὁ βόμβος μόνος τῶν μυϊῶν καὶ ἄλλων ἐντόμων ἐπλήτε τις ἀκοὰς τοῦ μονήρους διαβάτου· καὶ μόνον οἱ βασιλεῖς, ὡς καὶ δύο τῶν ἐταίρων τῆς ἐπὶ τῶν χολεριῶτων πολυμελοῦς ἐπιτροπῆς, διασχίζοντες καθ' ἐκάστην τὴν πόλιν, παρεμύθουν καὶ ἐνεθάρρουν τοὺς δυσέλπιδας.

ΜΕΣΑ ΣΥΓΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΤΩΝ ΛΛΩΝ

Σοφὸς τις οικονομολόγος (M. Neumann-Spollart), καθηγητῆς ἐν Βιέννῃ, συνέταξε κατάλογον περιεργότατον πάντων τῶν κατὰ τὸ 1877 ἀνὰ πᾶσαν τὴν γῆν οικονομικῶν γεγονότων. Ἐκ τοῦ καταλόγου τούτου ἀποσπῶμεν τὰς ἐπομένους πληροφορίας περὶ τῆς σημερινῆς καταστάσεως τῶν πρὸς συγκοινωνίαν μέσων ἅτινα οἱ διάφοροι λαοὶ δύνανται νὰ διαθέσωσι.

Ἄ Σιδηροδρομοὶ. — Κατὰ τὰς τρεῖς τελευταίας δεκαετηρίδας τὸ σύμπλεγμα τῶν κατὰ τὴν Εὐρώπην σιδηροδρόμων ἀνεβιβάσθη ἀπὸ 9,000 χιλιομέτρων εἰς 154,200, ἐξ ὧν ἐν Γερμανίᾳ μὲν 30,000, ἐν Ἀγγλίᾳ 27,500, ἐν Αὐστρίᾳ 24,800, ἐν Γαλλίᾳ 23,400, ἐν Ρωσίᾳ 18,000, ἐν Ἑλλάδι 12 (1) κτλ.

Ἐν δὲ τῇ Ἀμερικῇ πρῶτοι κατεσκευάσθη αἱ ἠνωμένα Πολιτεῖαι τῷ 1830 σιδηροδρόμον 42 χιλιομέτρων ὅστις τὴν σήμερον κῆξῆθη εἰς 128,000, ἦτοι 133 κατ' ἐπιφάνειαν χιλίων τετραγωνικῶν χιλιομέτρων καὶ 28 κατὰ πᾶσαν μυριάδα κατοίκων. Αἱ δὲ λοιπαὶ πολιτεῖαι τοῦ μέρους τούτου τοῦ κόσμου δὲν ἔχουσι πλείονος τῶν 17,000, ὧν 7,000 ἔχει μόνος ὁ Καναδάς.

Ἐν Ἀσίᾳ δὲ ἡ μὲν Σινικὴ αὐτοκρατορία ἀγνωστὴ τὴν διὰ τῶν σιδηροδρόμων συγκοινωνίαν, ἐν ᾧ αἱ βρετανικαὶ Ἰνδαί, περιλαμβανομένης καὶ τῆς Κεϋλάνης, περιέχουσι σύμπλεγμα 11,000 χιλιομέτρων, ἦτοι 46 κατ' ἐπιφάνειαν χιλίων τετραγωνικῶν χιλιομέτρων, καὶ 0,5 κατὰ μυριάδα κατοίκων.

Ἐν Ἀφρικῇ δὲ ὑπάρχουσι 2,800 χιλιομέτρων σιδηροδρομοί, ὧν περὶ τὰ 1,800 ἀνήκουσιν εἰς τὴν Ἀγύπτον.

Καὶ ἐν Αὐστραλίᾳ 4,000 χιλίω.

Τὰ δὲ κεφάλαια πάντων τούτων τῶν σιδηροδρόμων ὑπερβαίνουσι τὰ 70 δισεκατομμύρια μάρκων, ἦτοι 87 1/2 δισεκατομμυρίων φράγκων. Ἔχουσι δὲ πάντες οἱ σιδηροδρόμοι 62,000 ἀτμομηχανῶν, 112,000 ἀμαξῶν δι' ἐπιβάτας καὶ 1,500,000 φορηγῶν. Μεταφέρουσι δὲ κατ' ἔτος 1,500,000,000 ἐπιβατῶν καὶ 16,000,000,000 στατήρας ἐμπορευμάτων.

β' Ναυτικόν. — Τὸ ἐν Εὐρώπῃ ἐμπορικὸν ναυτικὸν ἔχει 7,400 ἀτμόπλοια χωρητικότητος 3 ἑκατομμυρίων τόνων. Τούτων δὲ ἀνήκουσιν εἰς τὴν Ἀγγλίαν 5,200 ἀτμόπλοια 2 ἑκατομμ. τόνων.

Αἱ ἠνωμένα Πολιτεῖαι ἔχουσι 4,200 ἀτμό-

L. Γουόρ. Ἀνεκμηθεὺς Ν. Βαρκοῦρα.

πλοια καὶ 17,800 ἰστιοφόρα· ταῦτα πάντα χωρητικότητος 3 ἑκατομμ. καὶ 5 τόνων.

γ' Τηλεγράφοι. — Ἀρχομένου τοῦ 1877 ἡ Εὐρώπη εἶχε 351,000 χιλίω. τηλεγραφικῶν γραμμῶν, ὧν 63,000 ἢ Ῥωσία, 54,000 ἢ Γαλλία, 49,000 ἢ Γερμανία, 40,000 ἢ Ἀγγλία κτλ. Διὰ τῶν τηλεγραφικῶν τούτων γραμμῶν τῷ 1876 διεβιβάσθησαν 82,000,000 τηλεγραφήματα.

Ἡ τηλεγραφικὴ ἔνωσις τῆς Εὐρώπης καὶ τῶν ἄλλων μερῶν τῆς γῆς ἐτελελετο, πλὴν τῶν τριῶν ἐν Ἀσίᾳ μεγάλων ἐναερίων γραμμῶν, διὰ 360 καλωδίων ὑποθαλασσίων μήκους 65,000 ναυτικῶν μιλίων.

Ἐν Ἀμερικῇ ὑπάρχουσι 183,000 χιλίω. τηλεγραφικῶν γραμμῶν, δι' ὧν διεβιβάσθησαν 23,000,000 τηλεγραφήματα.

Ἡ Ἀσία καὶ ἡ Αὐστραλία ἔχουσι ἑκατέρω 38,000—39,000 χιλίω. τηλεγραφ. γραμμῶν, δι' ὧν διεβιβάσθησαν 2,500,000 τηλεγραφήματα.

Ἡ Ἀφρικῇ ἔχει μόνον 13,000 χιλίω. Πάσας σχεδὸν ἐν Ἀγύπτῳ, Ἀλγερίᾳ καὶ Τυνηδί, δι' ὧν διεβιβάσθησαν 1,200,000 τηλεγρ.

δ' Ταχυδρομεῖα. — Τὸ ταχυδρομεῖον σήμερον εἰσδύει μέχρι τῶν ἀπωτάτων ὄριων τοῦ πεπολιτισμένου κόσμου, περιλαμβάνον τὴν γῆν ὅλην ἀπὸ Καμμερφέστς μέχρι Νέας Ζηλανθίας.

Ἐν Εὐρώπῃ ἀντεπιστέλλονται 3,000,000,000 ἐπιστολῶν καὶ δελταρίων, ἦτοι ἐν μὲν τῇ Ἀγγλίᾳ πλέον τοῦ 1,000,000,000, ἐν Γερμανίᾳ 700 ἑκατομμ., ἐν Γαλλίᾳ 336, ἐν Αὐστρίᾳ 300, ἐν Ἰταλίᾳ 120 ἑκατομμ. κτλ.

Κατὰ μέσον δὲ βρον ἐτησίως 33 ἐπιστολαὶ κατ' ἀνθρώπον ἐν Ἀγγλίᾳ, 24 ἐν Ἑλβετίᾳ, 15 ἐν Γερμανίᾳ, καὶ 10 ἐν Γαλλίᾳ καὶ Αὐστρίᾳ.

Ἐν Ἀμερικῇ ἀντεπιστέλλονται 700 ἑκατομμ., ἐν Ἀσίᾳ 150, ἐν Αὐστραλίᾳ 50 καὶ ἐν Ἀφρικῇ 25 ἑκατομμ. ἐπιστολῶν. **

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ

“Ὡς τινες παρ' ἡμῶν νομίζουσι τὴν Τρίτην ὡς ἡμέραν ἀποφράδα καὶ κατ' αὐτὴν οὐδὲν ἐπιχειροῦσιν οὔτε ὄδοιπορίαν, οὔτε ἀγοράν, οὔτε πώλησιν, οὔτε ἄλλο τι οἷον δὴποτε, οὕτω παρὰ τισὶ τῶν Εὐρωπαίων ἡ Παρασκευὴ νομίζεται ἀποφράς, διότι, ὡς λέγουσι, τὴν ἡμέραν ταύτην ἀπέθανεν ὁ θεάνθρωπος Ἰησοῦς. Ἄλλ' ἐὰν ὑποθέσωμεν ὅτι αὐτὴ ἡ ἐκείνη ἡ ἡμέρα τῆς ἐβδομάδος δύναται νὰ ἐπιδρᾷ ἐπὶ τὸν ἡμέτερον βίον, ἴσα ἴσα ἐπρεπερὴ ἡ Παρασκευὴ νὰ θεωρῆται ὡς αἰσιωτάτη, διότι, καθ' ἂ διδασκόμεθα παρὰ τῆς Ἐκκλησίας, ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς ἀπέθανεν ὑπὲρ ἡμῶν καὶ τούτου ἔνεκεν ἡ Παρασκευὴ εἶνε ἡ ἡμέρα καθ' ἣν ἐπετελέσθη ἡ σωτηρία τῶν ἀνθρώπων. Ἄλλ' ἡ πρόληψις αὕτη δὲν εἶνε σημερινή, διότι ἤδη ἐπὶ Λουδοβίκου τοῦ 14' ἐγένετο ἀπάθεια πρὸς καταπολέμησιν αὐτῆς, ὡς δεικνύει ἡ ἑ-

πομένη διαταγή, εδρικομένη εν τοις αρχείοις του γαλλικού ναυτικού :

α' Ο Βασιλεύς έμαθεν ότι ή υπό του κ. Βαλμπέλ κυβερνωμένη μοίρα δέν απέπλευσε, διότι οι ναύται επό παραλόγου φόβου κινούμενοι δέν θέλουσι γάποκλειθώσι Παρασκευήν. Ηπειδή δέ ή αναβολή αυτή επιφέρει βραδύτητα δυναμένην νά παραβιάση την υπηρεσίαν, ή Α. Μ. εκέλευσέ με νά σας είπω ότι επιθυμεί νά έρευνησθε μετά του έν Τουλωνα έπιμελητου του στόλου διά τίνων μέσων δύναται νά άρθή από της κεφαλής των ναυτών ο παραλόγος ούτος φόβος. Έάν δε νομίσατε επάναγκες την συνδρομήν της πνευματικής άρχής δύνασθε νάποταθήτε προς τον Σ. Έπίσκοπον Τουλωνος και εάν πλην τούτου κριθί αναγκαία και διαταγή βασιλική, ή Α. Μ. προθύμως θάπροστείλη αυτήν άμα αίτηθείσαν. (Υπογρ.) Κόλμπερτ κτλ. τή 28 Δεκεμβρίου 1875.»

Και ό μόν ύπουργός πάσαν κατέβαλεν έπιμέλειαν ίνα μή του λοιπού ό φόβος των ναυτών παρακωλύη την υπηρεσίαν, άλλ' όμως του βασιλέως ή έπιθυμία δέν έξετελέσθη διαρκώς, ως μαρτυρεί τό επόμενον χωρίον του «Ημερολογίου της είςΣιάμ περιουδείας», γενομένης τή 1685 και 1686 υπό του άββα Σουαζή, 1687 :

«Πιστεύω ειλικρινώς ότι εάν μή ήτο Πρασκευή θήνεχωρησέν παρευθός. Οί ήμέτεροι άξιωματικοί δέν είνε δεισιδαίμονες, πολλού γε και δεϊ, υπάρχουσι μάλιστα και διαταγαί βασιλικαί κελεύουσαι τόν εκπλούν των πλοίων έν οία δήποτε ήμέρα, και όμως δσάκις τύχη Παρασκευή, αναβάλλουσιν οι άξιωματικοί τόν απόπλουν χάριν των έν Βρετάννης ναυτών, οτινες περιέργως πως παρατηρούσι τάς τσιαύτας γελοίας προλήψεις.»

Και όμως πλείστοι ναυτικοί τε και χειραίοι, άνδρες εύφύεστατοι, μετά φόβου ακούουσι τό όνομα της Τρίτης και της Παρασκευής. Και λόγω μόν καταπολεμούσι την πρόληψιν ταύτην, έργη δέ τηρούσιν αυτήν διά πάν ένθεχόμενοι. Τοιούτος ό άνθρωπος.

ΤΕΑΒΙΑΣ ΩΡΑΙΟΤΗΤΟΣ ΓΥΝΗ

δέν νά έχη :

- Έίνα έλληνικήν,
- Όφθαλμούς Ισπανικούς,
- Όδόντας αίθιοπικούς,
- Στόμα άγγλικόν,
- Χρόμα γερμανικόν,
- Πόδας κινεζικούς,
- Κνήμας Ιταλικάς,
- Βραχιόνιας βελγικούς,
- Κόμην Ινδής του Γάγγου,
- Κορμόν γεωργιανής,
- Χάριν γαλλίδος.

ΝΑΘΟΝΑΣΑΡΟΣ.

ΑΘΑΛΟΝ ΔΥΣΜΟΡΦΙΑΣ

Είς Βρυξέλλας άφίκετο έσχάτως πλούσιος Άμερικανός, όστις άπάντων έφειλικύατο την προσχήν διά της τερατώδους δυσμορφίας του. Προσλήθεις υπό του άμερικανού προξένου είς έσπερινήν συναναστροφήν, διηγήθη τά επόμενα. 'Εν ή κατόκει εν Νεβάδα της νέας Γερσίας και έσκάπτετο αναφανδόν επί τη δυσειδεία του, ήθέλησε νά βεβαιωθί, άν υπήρχεν έν τη πόλει εκείνη έτερος, άδικηθείς υπό της φύσεως περισσότερον ή αυτός. Εκήρυξε λοιπόν διά των έφημερίδων διαγωνισμόν των ασχημών και υπέσχετο επαθλον 1000 τάλληρα είς τόν δυσειδέστατον. Κατά την ρητήν ήμέραν προσήλθον ένώπιον των έλλαδικών περι τους εξήκοντα, άλλά μετά άύστηράν δοκιμασίαν ό πρόεδρος άπένευσε τό επαθλον προς τόν άύλοθέτην.

Ό δυσμορφος ούτος ενεθύμισεν ήμιν τό εξής ανέκδοτον. 'Ο Ροκελώρ ήτο δυσμορφος. Ημέραν τινά συναντήσας Λύρηλιανόν δυσειδέστατον, όστις είχεν υποθέσεις είς Βερσαλλίαν, τόν παρουσιάζει είς τόν Λουδοβίκον ΙΔ', λέγων αυτόν, ότι είχε τάς μεγαλητέρας υποχρεώσεις είς τόν εύπατρίδην τούτον. Ερωτήσας δ' αυτόν ό βασιλεύς ποίαι ήσαν αι υποχρεώσεις, άς έχει προς αυτόν. — «Α! Μεγαλειότατε, τάς μεγαλειτέρας, άπεκρίθη ό Ροκελώρ, άνευ αυτού θά ήμην ό δυσειδέστερος κάτοικος του Βασιλείου σας.»

Γινώμαι και ακήφεις ήθικαί του δουκάς

ΔΕ-ΑΑ-ΡΟΣΦΟΥΚΩ

[Μετάρρασις Π. Ζωγιοσ.]

85.

Πολλάκις πείθωμεν ήμάς αυτούς, ότι αγαπώμεν τους κρείττονας ήμών κατά άληθειαν όμως, τό συμφέρον είναι της προς αυτούς στυγής ήμών ή πηγής. Αγαπώμεν δέ αυτούς, ούχι όπως ώφελίσωμεν αυτούς, άλλ' όπως εξ αυτών ώφελιθώμεν.

86.

Η ήμετέρα προς τους άλλους άπιστία δικαιοσύνη είναι της προς ήμάς άπάτης αυτών.

87.

Οί άνθρωποι δέν ήθελον ζή επί μακρόν έν κοινωνία, εάν δέν επαγίδευσαν άλλήλους.

ΔΑΝΕΙΟΝ ΠΙΝΕΥΜΑ

Ένος τις άποθάς είς Κολωνίαν, εισέρχεται είς ώραϊότατόν τι επί της κυρίας πλατείας της πόλεως κατάστημα, άγγέλον διά μεγάλης χροσής έπιγραφής ότι πωλεί τό γνησιώτατον πάντων 'Υδωρ της Κολωνίας (Eau de Cologne). Αφού ήγόρασε φιαλίδια τινά του όνομαστού άρώματος, έρωτῶ τόν έμπορον :

— Δέν με λέγετε, σας παρακαλώ, . . . ειλικρινώς όμως . . ., σείς είσθε ό άληθής κατα-

σκευαστής του γνησίου ύδατος της Κολωνίας; 'Εγώ ήγόρασα πλέον μετ' όλίγον φεύγω από την πόλιν σας, και σας υποσχομαι, ούτε τά χρήματά μου νά σας ζητήσω όπισ, ούτε είς άλλον νά επαναλάβω ό,τι μου είπήτε. Εμπορείτε νά μου είπῃτε την άληθειαν;

— Τί νά σας είπώ, κύριέ μου, . . . λέγει ό έμπορος, και ζύει κάπως την κεφαλήν του.

— Λέγετε, και μή σας μέλει. . .

— Τό μόνον γνήσιον ύδωρ της Κολωνίας πωλείται είς τό άντικρινόν έκείνο κατάστημα. 'Ο ξένος αναχωρεί, εισέρχεται είς τό υποδειχθέν κατάστημα, και αφού ήγόρασεν επίσης όλίγα φιαλίδια, επαναλαμβάνει πανούργως την αυτήν ερώτησιν.

— Τί νά σας είπώ, κύριέ μου, . . . άπαντά και ό δεύτερος έμπορος, ή άληθεια είνε, ότι μόνος ό άντικρινός μου πωλεί γνήσιον ύδωρ της Κολωνίας. Τό δεύτερον κατάστημα ήτο ύποκατάστημα του πρώτου. . .

ΑΛΗΘΕΙΑΙ

* * * Έάν ή άπιστία προς τό καλόν, οι διαταγμοί και ή πόρωσις της ψυχής είνε μικροί καρποί μακράς πείρας και μακρού βίου, είνε αναμφύβλως άξια έλέους ή ψυχής ή όποια, πριν έτι ζήση, έχει τάς ιδιότητας αυτές.

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

ω 'Εφημερίς τις της Νέας Υόρκης διηγείται τό εξής περίεργον, όπερ έπιβεβαιού τάς παρατηρήσεις και εκθέσεις των έπιστημόνων περί της άγχινολας των έλεφάντων.

Αξιωματικός τις του έν Βεγγάλη στρατού έχων έλέφαντα εξαιρέτου καλλονής, έδιδεν είς αυτόν καθ' έκάστην ώρισμένην τινά ποσότητα τροφής. Αναγκασθείς δέ νάπουσιάζη ήμέρας τινάς παρέδωκε τόν έλέφαντα είς τινά φύλακα, όστις χάριν αίσχροκερδείας ήλάττωσε βαθυμόδον την τροφήν, ώστε τό άτυχές ζώον όσημέραι έγίνετο ισχνότερον. 'Ο αξιωματικός επανελθών είδε τόν έλέφαντά του δεικνύοντα σημεϊα μεγίστης χαράς παρά τό σύνηδες Τήν δέ ώραν του φαγητού ό φύλαξ παρέθηκεν είς τό ζώον την ποσότητα της τροφής ήν τώ έδιδε πρό της αναχωρήσεως του κυρίου του, όστις πάντοτε ήτο παρών όσάκις παρετίθετο ή τροφή. 'Ο έλέφανς πάραυτα διήρσεε την τροφήν είς δύο άνισα μέρη και έφαγε τό μικρότερον, χωρίς νά έγγίση καν είς τό έτερον. 'Ο αξιωματικός γινώσκων την άγχινοϊαν του αγαπητου του έλεφαντος εκήτασε τόν φύλακα και στενοχωρήσας αυτόν τόν ήνάγκασε νά δηολογήση την κακήν και άπάνθρωπον πραξίν του.

ω Τό πρώτον βιβλίον, όπερ φέρει χρονολογίαν, είνε ό Psalmorum codex του 1457. 'Ο Γουτεμβέργιος και οι συνεργάται αυτού 'Ιωάννης Φούστ και Σέφερ, δέν είχαν χρονολόγησιν τά τυπωθέντα παρ' αυτών βιβλία έν Μαγεντία.

ω Οί έν Παρισίοις γνωστοί εκδότης Ηα-chelle και Σ' θεωρούνται οι τάς εύρύτατας έχοντες έν τώ κόσμω βιβλιοπωλικάς εργασίας. Δημησιεύουσιν έν βιβλίον καθ' έκάστην και έχουσι 5,000 έργάτας και υπαλλήλους.

ω Γνωστή υπάρχει ή έπιστημονική άληθεια, ότι ή του ανθρώπου χείρ, υπό της ύγρότητος της ίδιας επιδερμίδος προφυλασσομένη, δύναται άβλαβώς και άκινδύνως νά βαπτισθί είς μόλυβδον τοσούτον υπερέξοντα ώστε νά φαίνηται λευκός. Μια των ήμερών ό περιφανής άγγλος χημικός Playfair, δηηγήσας τόν πείρακα της Ουαλίας είς λείητα ζέοντος μολύβδου, ήρώτησεν αυτόν. — Έχετε πίστιν, ύψηλότατε, είς την έπιστήμην; — Βεβαίως. — Στέργετε νά έμβάλητε την χείρα είς τό ζέον μετάλλον και νά εξαγάγητε μερδα αυτού; — Παιζέτε; — Πιστα. 'Ο πείρακψ έλαβε δράγμα τακέντος μολύβδου και έμεινε τώ όντι άβλαβής. ΕΙΣ ΑΣΑΚΩΒΕΤΗΣ.

ΥΓΙΕΙΝΗ

Αιφθερίτις.

'Ο άληθής άγγελος του θανάτου των παιδων, ή διφθερίτις, γράφει ή Κ. Κλειώ, έπισκήψασα έφέτος πολλαχού της Ευρώπης, εκηφάνισεν έκ του προσώπου της γής πολυάριθμα θύματα ανηλικών τε και ενηλικών. Προσκαλούμενοι οι Ιατροί, συνιστώσι μέσα φυλακτικά ύπερ των υγειαινόντων. Θεραπείαν τοις άσθενούσιν ούδεμίαν επιφέρουσι, διότι δέν κατόρθωσαν εισέτι νά ανιχνεύσωσι τάς τελευταίας του νοσήματος αρχάς. Πρώτος ό έν Φραιβούργη Ιατρός Ρούππιος ανέκαλυψε τή 1822 την ασθένειαν, ήτις, και έν Γαλλία έφανισθείσα πρό τριάκοντα έτών, προσέξηνσε θραύσιν δεινήν. Τή 1850 έπέσκηψεν είς Ουαλίαν και ήρευνήθη όπωσούν άκριβέστερον υπό του περιφανούς Ιατρού Γέννερ. Έκτοτε πάλιν έλησημονήθη, μόλις δέ πρό τινων μηνών παρέστη είς τό μέσον πρακτικός έν Άγγλία Ιατρός, ό Κ. Χ. Πάουερ, διαιτηνόμενος, ότι άνεύρε τάς πρώτας αρχάς και τήνεγένεσιν της διφθερίτιδος. Κατά πόσον έχοντα όρθότητος τά τελικά αυτού συμπεράσματα θά κρίνωσι προσεχώς οι είδήμονες. όπωσδήπτε, άδιαφιλονείκηται φαίνονται από του νύν αϊοάργαι αυτού, πολύτιμοι δέ αι παρατηρήσεις, άς άπεθησαύρισεν έν τη μακρά αυτού πείρα. Κατ' έπιταγήν του επί των έσωτερικών ύπουργείου, έπεχείρησεν ό Πάουερ νά ανιχνεύση τά αίτια της διφθερίτιδος, ήτις μηνί μαιψ και Ιουνίω 1878 ενέβαλεν είς πένθος πάσας τάς οίκογενείας, τάς προς τό βόρειον και τό βορειοδυτικόν του Λονδίνου. Παρά τοις πολλοίς έπεκράτει ή γνώμη, ότι ή νόσος προήρχετο εκ της φύλης όχγετοπίας, ήτοι εκ των αναθυμιάσεων και των αερίων των όχετων, δι'ων έμολύνετο ό άήρ. 'Ιατρικόν συμβούλιον, ού τινος προήδρευεν ό περι-

φανής φυσιολόγος Χούζλεϋ, παρεκάλεσε τὴν κυβέρνησιν νὰ ἐξετάσῃ τοὺς ὄχτους τῶν μεμολυσιμένων προαστείων δι' εὐσυνειδήτων μηχανικῶν· πράγματι δὲ εὗρον αὐτοὶ, ὅτι τὰ δηλητηριώδη ἀέρια ἀνεπτύσσοντο κατ' ἐξοχὴν ἐν τῷ μέρει ἐκείνῳ, ὅπερ ἐθεωρεῖτο κέντρον τῆς ἐπιδημίας. Ἐν τούτοις ὁ Κ. Πάουερ δὲν ἀπεδέξατο τὴν ἐτυμηγορίαν τοῦ συμβουλίου, ὁρθῶς ἀντιπαρατηρήσας, ὅτι ὁ χῶρος τῆς ἐπιδημίας ἦτο πολλῶ ἐυρύτερος ἐκείνου, ὃν κατεμόλυνον αἱ ἀπὸ τῶν ὄχτων ἀναθυμιάσεις. Ἐν ταῖς πλείσταις τῶν οἰκιῶν, ἐνθα ἤκμαζεν ἡ διφθερίτις, οἱ ὄχτοι ἦσαν ἀνελλιπείς, οὐδεμίαν δὲ οὐδαμῶθεν ἐξήρχετο θανατηφόρος ἀναθυμίασις. Μετ' ἐπανειλημμένας λοιπὸν ἐρεῖνας, δὲν ἐδίστασεν ὁ Πάουερ νὰ βεβαιώσῃ, ὅτι ἀρχὴ τῆς διφθερίτιδος εἶναι τὸ γλυκύτερον καὶ ἀθώατατον τῶν ποτῶν, ὅπερ αἱ μητέρες ἐπέχουσι τοῖς τέκνοις, τὸ γάλα. Ὅτι τὸ γάλα γεννᾷ κόκκινά ἐξανθήματα καὶ ἄλλας τῶν ἐντοσθίων νόσους, περὶ τούτου οὐδεμίαν ὑφίσταται ἀμφιβολία. Ἐξετάσας ὁ Πάουερ τὸ γάλα 2700 οἰκιῶν ἐντὸς τῆς περιοχῆς τοῦ ἐπιδημικοῦ νοσήματος, εὗρεν, ὅτι ἐκ τούτων αἱ μὲν 473 ἠγόραζαν τὸ γάλα παρὰ δύο ἐν τῇ πόλει γαλακτοπωλῶν, οἱ τινες τὰ ἐποιεῖσαντο ἐκ μιᾶς καὶ τῆς αὐτῆς πηγῆς, αἱ δὲ ἐπίλοιποι 2227 τὸ ἠγόρασαν παρ' ἄλλων πηγῶν διαφόρων. Ἐκ τῶν 473 οἰκιῶν προσεβλήθησαν ὑπὸ τῆς διφθερίτιδος 68, ἡτοι ἐκάστη ἐβδόμη οἰκία· ἐκ δὲ τῶν 2227 προσεβλήθησαν μόνον 30, ἡτοι ἐκάστη πέμπτη καὶ ἐβδομηκοστή. Ὅπου λοιπὸν οἱ παῖδες ἐγεύσαντο τοῦ κακοῦ γάλακτος, ἀνεπτύχθη ἡ ἐπιδημία δωδεκάκις εὐρύτερον. Ἐν τούτοις ὁ Πάουερ δὲν ἠρέσθη εἰς τὸ καινοφανῆ ἐξαγόμενον, ἀλλ' ἐβουλεύθη νὰ ἀκριβώσῃ καὶ ἐλέγξῃ τὴν περὶ ἀναθυμιάσεων θεωρίαν. Ἠρεύνησεν ἐκ δευτέρου ἐκείνας μόνον τὰς οἰκίας, αἱ τινες ἔπασχον ἅμα μὲν ὑπὸ τῆς φαύλης ὄχτοποιτίας, ἅμα δὲ εἶχον γευθῆ τοῦ κακοῦ γάλακτος. Ὅπου οἱ παῖδες καὶ οἱ πρεσβύτεροι εἶχον πῖναι γάλα ἀσθενῆς, ἐκεῖ τὸ νόσημα ἀνεπτύχθη τρίς καὶ δεκάκις εὐρύτερον, ἢ ἐν ταῖς λοιπαῖς οἰκίαις ταῖς πασχούσαις μόνον ὑπὸ τῶν ἀναθυμιάσεων. Συναρμολογήσας μετ' ἐπιμονῆς ἀληθῶς ἀγγλικῆς τὰ νεώτατα συμπεράσματα πρὸς μωρίας παρατηρήσεις, ἃς εἶχε συλλέξῃ ἐκ παραπλησιῶν ἄλλοθεν ἐπιδημιῶν, ἀνεκάλυψεν, ὅτι οἱ κατὰ τόπους νοσοῦντες ἔπινον ἐκ τοῦ γάλακτος μιᾶς καὶ τῆς αὐτῆς δαμάλεως, καὶ ὅτι ἐν ἐτέρῳ ὕγιεστάτῳ τοῦ Λονδίνου προαστεῖῳ, ἐνθα ἐπωλήθη τὸ τῆς αὐτῆς δαμάλεως γάλα, αἰφνης καὶ ἀνευ τινὸς βαθμιαίας ἀλλοιώσεως προσεβλήθησαν ἐφ' ἅπαξ τεσσαρεσκαιδεκά οἰκίαι. Ὁ Πάουερ δὲν δύναται εἰσεῖναι νὰ εἴπῃ πού ἐγκρίνεται τὰ πρῶτα σπέρματα τῆς ἀσθενείας γάλακτος, οὐδαμῶς δι' οὐδεμιᾶς κιβδηλοποιῶ με-

θόδου παρανοουμένου. Ἐκίησας καὶ τὸ ὕδωρ, δι' οὗ ἐποτίζετο ἡ δαμάλις καὶ τὰ ἀγγεῖα ἐξ ὧν ἔπινε, καὶ τὰ εὗρεν ἀμόλυντα καὶ καθαρὰ ἀπὸ χύματος, ἄμμου καὶ οἰουδήποτε ἄλλου ἢ ὕλης σαπρᾶς. Κατέληξε λοιπὸν εἰς τὸ συμπέρασμα, ὅτι αὐτὸ τῆς δαμάλεως τὸ γάλα εἶχεν ἰδιότητα, ἐνδεχομένης νὰ ἀναπτύξῃσι τὸ νόσημα παρὰ τοῖς γενομένοις· δὲν κτύπησεν ὅμως νὰ εὗρῃ ὁποιαῖτινες ὑπάρχουσιν αἱ περὶ ὧν ὁ λόγος ἰδιότητες, ἢ ὁποῖαι τινες τελεσιουργοῦνται ἐν τῷ τῆς δαμάλεως ὀργανισμῷ ἀφανέσει λειτουργία. Μήπως ἀρὰ γε προσβάλλονται καὶ δαμάλις ὑπὸ τῆς διφθερίτιδος; Τούτου δὲ ἀληθεύοντος, μήπως μεταδίδεται τὸ νόσημα διὰ τοῦ γάλακτος αὐτῶν; Ἡ λεγομένη συνάγχη, ἡ πολυλάκις συγχεομένη τῇ διφθερίτιδι, ἐπισκλήπτει δὴ εἰς ἵππους, βόας, πολλῶ δὲ συχνότερον εἰς κύνους καὶ χοίρους. Τί παράδοξον, ἐάν οἱ βόες προσβάλλονται καὶ ὑπὸ διφθερίτιδος, ἥτις διὰ τοῦ γάλακτος αὐτῶν μεταδίδεται τοῖς ἀνθρώποις, ὡς οἱ τυφοειδεῖς πυρετοί; Ἄφ' οὗ αἱ παρατηρήσεις τοῦ Κ. Πάουερ ἐπιβεβαιώθησαν καὶ ὑπ' ἄλλων ἰατρῶν, ἡ ἐν Λονδίῳ παθολογικῆ ἐταιρία, συνεργούσης γενναίως τῆς κυβερνήσεως, ἐπεχείρησε νὰ ἀκριβώσῃ πρῶτον μὲν κατὰ πόσον ἔχεται ὁρθότητος ἡ τοῦ Πάουερ θεωρία, ὅτι ἐν τῷ γάλακτι λαμβάνουσι τὰ σπέρματα τοῦ νοσήματος, εἶτα δὲ τίνα τὰ ἐπὶ τῆς δαμάλεως συμπτώματα, δι' ὧν τοῦτο ἐμφανίζεται. Μετὰ τὴν ἀκριβώσιν τῶν δύο τούτων ἡρῶν, ἔργον τῶν κυβερνήσεων ἔσται νὰ προλάβῃσι τὴν διάδοσιν τοῦ κακοῦ, ὡς προλαμβάνουσι τὴν τῆς τριχίνης. Ὑπὸ τὴν ἐποψίν τῆς προφυλάξεως, ἡ ἀγγλικὴ σχολὴ προηγεῖται ἐν πολλοῖς καὶ αὐτῆς τῆς βιενναίας· ὁ εὐτυχῆσας δὲ νὰ προσθῇ εἰς τὴν θεωρίαν τῆς προφυλάξεως καὶ τὴν τῆς θεραπείας, ὅα ἀνακηρυχθῇ εὐεργέτης τῆς ἀνθρωπότητος καὶ ὅα δρέψῃ στεφάνους, οἷους ὁ Πέννερ, ὁ Δουπουτρέν, ὁ Ροκιδάνσκις καὶ ἄλλοι ἥρωες τῆς παθολογικῆς καὶ ἀνατομικῆς ἐπιστήμης.

ΜΙΑ ΣΥΜΒΟΥΛΗ ΚΑΘ' ΕΒΔΟΜΑΔΑ

Οἱ σπόγγοι χρησιμεύουσι πρὸς καθαρισμὸν πλείστων ὄσων πραγμάτων, ἀλλὰ καὶ αὐτοὶ ὁμοίως ἔχουσι χρεῖαν καθαρισμοῦ, τὸ ἀπλούστατον δὲ μέσον πρὸς τοῦτο εἶναι τὸ ἀκόλουθον·

Κόψατε ἐν λεμόνιον, θέσατε αὐτὸ ἐντὸς λεκάνης καὶ ἐπιχύσατε ζέον ὕδωρ ὅσον δύο ποτήρια· ὅταν ἀποψυχῇ τὸ ὕδωρ ἐπαρκῶς, ὥστε νὰνέχῃται αὐτὸ ἡ χεὶρ, ἐμβάλλετε τὸν σπόγγον καὶ ἀφίνατε αὐτὸν καθ' ὅλην τὴν νύκτα ἐν τῷ ὕδατι. Τὴν πρωτὴν ὁ σπόγγος ὀά ἵνα καθαρώτατος. Ἐννοεῖται ὅτι ἡ ἀνωτέρω σημειωμένη ἀναλογία τοῦ ὕδατος εἶναι ἐπαρκῆς διὰ μέτριον σπόγγον, ἀνάγκη δὲ ναῦξηθῇ ἀναλόγως τοῦ μεγέθους αὐτοῦ.